

4963 2den Beh. af Lovforsl. om Foranst. i Fæstegaardes osv. Udtagelse til fri Raadighed.

4964

vedtaget, maa Vædringsforslaget under Nr. 8 om, at § 2 skal udgaae, ogsaa ansees som vedtaget, saaledes at altsaa Paragraphen udgaaer. — Forhandlingen er saaledes aabnet. Den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren (Krabbe): Det indbragte Lovforslags Forudsætninger og Udgangspunkt er Loven af 19de Februar 1861. Vor Fæstelovgivning har i meget lang Tid havt en dobbelt Bestræbelse. Den ene er den at bevare Fæstejorden i Fæstefamiliens Besiddelse, og den anden Bestræbelse, som navnlig i den nyere Tid af vor Fæstelovgivning har været stærkt fremtrædende, er at fremme Fæstejords Overgang til Selveiendom. Idet nu Loven af 19de Februar 1861 fortsætter denne sidste Bestræbelse at fremme Fæstejords Overgang til Selveiendom, traf den Bestemmelser, som noget gjorde Staar i den forstaaente Bestræbelse, der er gaaet gjennem vor Lovgivning, Iht den opnaaede jo kun at give en Deel af Fæstefamilierne Udsigt til at faae Selveiendom paa deres Gaarde derved, at den fuldstændig berøvede andre Fæstefamilier Udsigten til at faae deres Gaarde som Selveiendom, idet de bleve givne som Præmie til Godseierne, saaledes at disse kunde udtage dem til fri Raadighed som over Hovedgaardsjord. Loven af 19de Februar 1861 fortsatte altsaa i sin Hovedretning i det Spør, som vor Lovgivning hidtil har fulgt, men paa den anden Side gjorde den et Brud paa dette Spør; den erkjendte ogsaa i Virkeligheden dette, idet der nemlig i Loven af 19de Februar 1861 er sat en Bestemmelse, hvorved man har søgt at raade Bod paa Ulemperne deraf. Der er jo nemlig i Slutningen af denne Lovs § 2 fastsat, at, naar en Godseier forserger en Fæstefamilie fra en Gaard, der er bestemt til Inddragning, ved at afhænde til den et Fæstested paa et andet Sted paa Godsset, skal dette for hans Vedkommende som Jorddrot sættes lige med, at han havde solgt dette Sted til Fæsteren eller hans Børn eller Arvinger. Loven af 1861 erkjendte altsaa, at den gjorde et Brud paa Lovgivningens almindelige Bestræbelse for

at bevare Fæstejorden for Fæstefamilien, og søgte noget at raade Bod derpaa ved denne Bestemmelse. Det har imidlertid efterhaanden, som Følgerne af Loven af 19de Februar 1861 fremtraadte, vist sig mere og mere, at dette Middel, som Loven saaledes opstiller, ikke er ganske tilstrækkeligt. Paa de fleste Steder vil en Godseier søge at komme den Familie til Hjælp, som har siddet ved hans Gaard i en Række af Aar; men det afhænger altid af hans Vilkaarlighed, og der er Steder, hvor Fæsteforholdet desuden er saa eiendommeligt, at dette Middel ikke kan benyttes. Der er jo nemlig Steder, hvor Fæsteren vel er Fæster af Jorden, men Eier af Gaarden og dens Grund, og hvor dette er Tilfældet kan Jorddrotten ikke med nogen Gavn for Fæstefamilien tilbyde den Jord, der er andersteds beliggende, da den ikke kan tage Gaarden og dens Grund med sig derhen. Disse Grunde var det, som foranledigede, at Lovudkastet kom frem, og Fleertallet af det Udvalg, som har overvejet det, har været enigt i, at disse Grunde ere tilstede, og at de berettiger til Vedtagelsen af saadanne Bestemmelser som dem, der her ere foreslaaede, og som jo, hvad der vil være i Thingets Grindring fra første Behandling, gaae ud paa, at den Familie, som bliver uforsørget paa Grund af, at dens Gaard er udtagen til Inddragning, skal der gives Udsigt til at faae et nyt Tilhold paa en Jordeiendom derved, at der af Staten gives den et moderat Laan paa moderate Betingelser og under saadanne Vilkaar, at Pengene ere tilfredse for Staten, hvilket sandsynligviis vil kunne hjælpe vedkommende Familie til at faae en Eiendom. Udvalgets Fleertal har som sagt været enigt i disse Bestemmelser i Lovudkastet, men har meent, at de i nogle Punkter maatte modificeres, navnlig saaledes, at det Maaal for Laanet, som var foreskrevet i Lovforslaget, blev noget forhøjet. Der var foreskrevet som det høieste Maaal 3,000 Rd., hvorimod Udvalgets Fleertal har meent, at 6,000 Rd. vilde være en paaesende Sum, og der er i den Henseende opstillet Vædringsforslag. Men paa den anden Side har Udvalgets Fleertal foreslaaet